

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
اداره کل سازمان های مردم نهاد
و خیرین سلامت

مشارکت اجتماعی سلامت

www.ketab.ir

تهیه شده در:

اداره کل سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

نویسندگان:

دکتر امیر صادقی، منیژه یونسی کفشگیری، سیده مریم حائری،
داود پیرانی، سهیلا خلیلی، محمد قلی پور، مهیا خجندی،
نفیسه لرستانی، مبینا محمدی پیروز، مرضیه رستمی نیا،
درسا سلطان زاده، عاطفه خان احمدی

عنوان و نام پدیدآور : مشارکت اجتماعی سلامت / تهیه شده در اداره کل سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛

مشخصات نشر : نویسندگان امیر صادقی... [و دیگران].

مشخصات ظاهری : تهران: میرماه، ۱۴۰۰.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۳۳۳-۴۵۲-۶

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : نویسندگان امیر صادقی، منیژه یونسی کفشگیری، سیده مریم حائری، داود پیرانی، سهیلا خلیلی، محمد قلی پور، مهیا خجندی، نفیسه لرستانی، مبینا محمدی پیروز، مرضیه رستمی نیا، درسا سلطان زاده، عاطفه خان احمدی.

موضوع : سلامت پروری -- ایران -- مشارکت شهروندان
Health promotion -- Iran -- Citizen participation
خیریه -- ایران -- جنبه های اجتماعی
Charities -- Iran -- Social aspects
سازمان های غیردولتی -- ایران
Non-governmental organizations -- Iran

شناسه افزوده : صادقی، امیر، ۱۳۵۸ -

شناسه افزوده : ایران. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. اداره کل سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت

رده بندی کنگره : RA۴۲۷/۸

رده بندی دیویی : ۶۱۳

شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۵۲۲۴۰

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

مشارکت اجتماعی سلامت

www.ketab.ir

ناشر: انتشارات میرماه

تهیه شده در: اداره کل سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

نویسندگان: دکتر امیر صادقی، منیژه یونسی کفشگیری، سیده مریم حائری، داود پیرانی، سهیلا خلیلی، محمد قلی پور، مهیا خجندی، نفیسه لرستانی، مبینا محمدی پیروز، مرضیه رستمی نیا، درسا سلطان زاده، عاطفه خان احمدی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: احرار مبین

نوبت و سال انتشار: نخست / ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۱۰ نسخه

قیمت: ۲۸۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۳۳-۴۵۲-۶

تمام حقوق قانونی اثر محفوظ است.

میرماه

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
اداره کل سازمان های مردم نهاد
و خیرین سلامت

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ساختمان ۲۳، طبقه سوم، اداره کل سازمان های مردم نهاد و خیرین سلامت
تلفن: ۰۲۱-۸۱۴۵۵۸۱۸
نشانی اینترنتی: <http://social.behdasht.gov.ir>

تهران، نیاوران (شهید باهنر)، خیابان مزده (شهید مقدسی)،
کدپستی: ۱۹۷۱۸۱۵۱۶۶ واحد ۱۳
تلفن: ۲۲۷۲۲۹۰۱-۲۲۷۵۹۲۰۳ فاکس: ۲۲۷۲۲۹۰۲
www.mirmah.com info@mirmah.com

پیشگفتار

مشارکت عنصر اساسی توسعه پایدار و برقراری عدالت در جامعه است. برای آنکه برنامه توسعه بتواند پایدار بماند و از افشار آسیب‌پذیر جامعه حمایت کند، باید با مشارکت مردم طراحی و اجرا شود و مردم بر روند آن نظارت داشته باشند. امروزه مشخص شده است که بدون مشارکت و همراهی مردم، موفقیت در بسیاری از امور مرتبط با آنان، برای دولت‌ها دشوار خواهد بود؛ در واقع استفاده از برنامه‌های مشارکت محور، بر اساس مشارکت بهینه مردم محلی، به عنوان سرمایه‌های مشارکت، امری ضروری است. از ظرفیت مشارکت می‌توان در مسیر تحولات اجتماعی، پیشگیری از بیماری‌ها و آسیب‌های روانی، رفع کاستی‌ها و ارائه خدمات آموزشی استفاده کرد. از آنجایی که ساختارهای مدنی ارتباطی عمیق و ناگسستنی با آحاد جامعه دارند و در این سازمان‌ها افراد متخصص به صورت داوطلبانه همکاری می‌کنند، قطعاً در رابطه با مشکلات، آسیب‌های اجتماعی، بهداشتی و پروژه‌های نظام سلامت نقش مهمی را ایفا خواهند کرد.

مشارکت، ابزاری است برای افزایش فرصت حضور مردم در فرآیند تصمیم‌گیری به نحوی که آنها را از فعالیت‌های خود منتفع سازد. به منظور تحقق موارد ذکر شده فوق و همگام شدن با اهداف سازمان بهداشت جهانی در بحث مشارکت‌های درون و برون بخشی، اداره کل سازمان‌های مردم‌نهاد و خیرین سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تلاش می‌کند تا با بهره‌گیری از ظرفیت دانشگاه‌ها/دانشکده‌های علوم پزشکی سراسر کشور، مراکز علمی تحقیقاتی، خیرین، سازمان‌های مردم‌نهاد و

مؤسسات خیریه، گروه‌های داوطلب، شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی، همکاری بین سازمان‌های دولتی و مردم به موضوع مشارکت اجتماعی سلامت بپردازد و در حل مشکلات حوزه سلامت و حرکت در مسیر توسعه‌ی همه جانبه و ارتقاء سلامت جامعه بهره ببرد.

کتاب مشارکت اجتماعی سلامت با هدف آشنایی فعالیت‌های اداره کل سازمان‌های مردم‌نهاد و خیرین سلامت در سالیان اخیر تهیه شده است. بر خود لازم می‌دانیم تا از همه همکاران گرامی و کارشناسان و مدیران سازمان‌های مردم‌نهاد و خیرین سلامت دانشگاه‌ها/ دانشکده‌های علوم پزشکی سراسر کشور که در طی این مسیر ما را یاری کردند سپاسگذاری می‌کنم. در پایان از خوانندگان محترم تقاضا داریم که در صورت مشاهده هرگونه کاستی و اشکال، پیشنهادهای خود را به دفتر انتشارات و یا پست الکترونیکی social@behdasht.gov.ir ارسال نمایند.

نویسندگان

شهریور ۱۴۰۰

www.ketab.ir

۱۳	۱. سیاست‌ها و راهبردهای اداره کل سازمان‌های مردم‌نهاد و خیرین سلامت
۱۷	۲. اسناد بالادستی
۱۹	۳. برنامه عملیاتی مشترک دانشگاه/ دانشکده‌های علوم پزشکی سراسر کشور
۲۱	۴. بانک اطلاعات
۲۱	○ بانک اطلاعات خیرین
۲۱	○ بانک اطلاعات سازمان‌های مردم‌نهاد، مؤسسات خیریه حوزه سلامت
۲۲	○ بانک اطلاعات مراکز خیریه و موقوفه درمانی
۲۲	○ بانک اطلاعات مؤسسات خیریه بیمارستانی
۲۵	○ بانک اطلاعات گروه‌های داوطلب
۲۶	○ بانک اطلاعات همراه سرازهای سراسر کشور
۲۹	۵. خیرین
۲۹	○ ارزیابی شاخص میزان مشارکت‌های مردمی (ارزش ریالی)
۳۰	○ پروژه‌های عمرانی با مشارکت خیرین
۳۱	۶. سازمان‌های مردم‌نهاد و مؤسسات خیریه سلامت
۳۱	○ تدوین شاخص‌های رتبه‌بندی، تنظیم برنامه‌های نظارت و پایش تشکلهای مردم‌نهاد
۳۵	○ بررسی صلاحیت سازمان‌های مردم‌نهاد و مؤسسات خیریه سلامت
۳۵	○ شبکه‌سازی سمن‌های مرتبط؛ موضوعی با هدف همگرایی و به اشتراک‌گذاری برنامه‌ها و تجارب موفق
۴۲	○ جلب مشارکت‌های بین‌الملل در حوزه سلامت
۴۳	○ استفاده از ظرفیت افراد شاخص در ارتقاء مشارکت عمومی
۴۴	○ اصلاح و نظام‌مندی مددجویی بیماران مزمن و صعب‌العلاج سرپایی
۴۴	○ گسترش مشارکت‌های اجتماعی حوزه سلامت از طریق آموزش سمن‌ها و آگاه‌سازی عمومی
۴۵	○ حمایت و پشتیبانی از سمن‌های ملی
۴۵	○ ایجاد سرای سمن‌ها (کمک به گسترش فعالیت سمن‌های ملی در مناطق کم‌برخوردار تحت پوشش ...)
۴۸	○ مشارکت تشکلهای مردم‌نهاد در طرح‌های ملی حوزه سلامت

۵۳	۷. مؤسسات خيريه بیمارستانی
۵۵	۸. مراکز خيريه و موقوفه درمانی
۵۵	◦ تأييد ماهيت خيريه بودن مؤسسات پزشکی
۵۶	◦ نظارت بر مراکز خيريه و موقوفه درمانی سلامت
۵۷	◦ اصلاح تعرفه‌های مراکز خيريه و موقوفه درمانی بر اساس هزینه درآمد مراکز
۵۹	۹. مسئولیت‌پذیری اجتماعی
۶۰	◦ اهداف مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکتی (CSR)
۶۰	◦ مشارکت در تدوین استاندارد ملی مسئولیت‌پذیری اجتماعی
۶۲	◦ استارت‌آپ‌ها و کسب و کارهای اجتماعی
۶۵	۱۰. فعالیت‌های داوطلبانه در نظام سلامت
۶۶	◦ ایجاد سامانه و ساختار جذب داوطلب تخصصی مبتنی بر نیازهای حوزه سلامت
۶۷	◦ رزومه اجتماعی (SC)
۷۰	◦ کلینیک‌های سیار دندانپزشکی
۷۲	◦ گرمی‌داشت و تجلیل از فعالیت‌های داوطلبانه
۷۲	◦ گزارش مشارکت داوطلبانه در پاندمی کرونا
۷۷	۱۱. وقف و سلامت
۷۹	۱۲. همراه‌سراها
۸۱	۱۳. شناسنامه اعلام نیاز حوزه سلامت
۸۵	۱۴. سرمایه‌گذاری اجتماعی
۸۹	۱۵. مشارکت مردمی در حوادث و بلایا
۸۹	◦ ساماندهی تشکلهای مردم‌نهاد و خیرین و گروه‌های داوطلب در مدیریت بحران (زلزله کرمانشاه)
۹۵	۱۶. آموزش و توانمندسازی
۹۵	◦ توانمندسازی مدیران و کارشناسان سازمان‌های مردم‌نهاد و خیرین سلامت ستاد ...
۹۹	۱۷. تکریم و نگهداشت فعالان مشارکت اجتماعی حوزه سلامت
۱۰۱	۱۸. جشنواره ملی مشارکت اجتماعی سلامت
۱۰۱	◦ نخستین جشنواره ملی مشارکتهای اجتماعی سلامت
۱۰۳	۱۹. تدوین، اصلاح و بازنگری آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها
۱۱۳	۲۰. تولید محتوا و چاپ کتاب
۱۱۷	۲۱. مجله علمی پژوهشی اداره کل سازمان‌های مردم‌نهاد و خیرین سلامت
۱۱۹	۲۲. همکاری درون و برون‌بخشی
۱۱۹	◦ تفاهم‌نامه‌ها
۱۲۳	◦ تفاهم‌نامه داخلی منعقدشده با بخش‌های داخل وزارتخانه